

Notulen Informatieavond opleidingen 29 september 2015
SJBN/ NOvA/ CPO Dialogue / JB Verenigingen

Aanvang 19:00 uur
Locatie: Van Benthem en Keulen advocaten te Utrecht
Notulist: Michèle Manning
Aanwezigen:

Namens de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA)
Fenneke van der Grinten, coördinator BA
Ruben Alderse Baas, lid AR
Aai Schaberg, lid AR

Namens de Uitvoeringsorganisatie CPO Dialogue (UO)
Cornelie Bol, hoofddocent vaardigheden, manager BA
Werner Tjisse Claase, opleidingsmanager

Namens de Jonge Balieverenigingen
Zeeland West-Brabant
Utrecht
Roermond
Noord-Holland
Amsterdam
Den Haag

Namens Stichting Jonge Balie Nederland (SJBN)
Chantal de Blaeij
Gert Jan Boeve
Michèle Manning
Martin Krüger
Chantal Bökkerink
Noëlle Bynoe

1. Opening

SJBN (Noëlle Bynoe) opent de vergadering om 19.12 uur

2. Introductie door SJBN

Noëlle heet de genodigden welkom. Refereert aan de eerste SJBN Informatieavond opleidingen in 2014 en herstelt de datum die verkeerd was opgenomen in de toegezonden agenda (30 september 2014).

Refereert aan de informatie die de SJBN ter ore komt via de klankbordgroepen en de CvA-vergaderingen. Deze informatie wordt teruggekoppeld via de gesprekken met het UO en de NOvA.

Er leek daarnaast ook behoefte te zijn aan direct contact tussen de lokale jonge balieverenigingen en UO en NOvA.

Cornelie, Fenneke, Aai en Werner en Ruben worden welkom geheten.

3. Stand van zaken BA

NOvA (Fenneke van der Grinten): Het gaat goed met de BA. Afgelopen jaar is er hard gewerkt door de UO en de Orde om de feedback te onderzoeken. Bij de BA, de stagiaires en de kantoren is er meer rust ontstaan. Mede het gevolg van verwachtingsmanagement.

Naast de goede resultaten van de stagiaires is er vanuit de patroons ook aanzienlijke animo voor de nieuwe BA. Bijna 50% van de nieuwe stagiaires heeft zijn/haar patroon mee naar de patroonscursus in Woudschoten.

Opzet en uitgangspunten nieuwe BA

NOvA (Fenneke van der Grinten): De studielast en de verzwaring daarvan was een uitgangspunt van de BA. De opleiding moest geïntensiveerd worden. Dit brengt noodzakelijkerwijs meer toetsmomenten en verzwaring met zich.

Met betrekking tot het niveau: er zijn natuurlijk veel diverse studenten die instromen in de BA. De mogelijkheden tot het creëren van een soort basisniveau worden in dit verband onderzocht. Hierover wordt ook gecommuniceerd met de universiteiten.

Noord Holland (Oscar van der Pol) refereert aan de diagnostische toets en vraagt welke consequenties het heeft als je de toets slecht maakt.

NOvA (Fenneke van der Grinten): Bij de Majors en één van de vaardigheidsvakken wordt met meerkeuzevragen getoetst of je aan de beginwaarden van de studiestof voldoet. Dit heeft tot doel een meer gelijk niveau onder de stagiaires te creëren zodat tijdens de opleidingsdagen meer diepgang kan worden gegeven.

Daarnaast kan met de diagnostische toetsen worden getraceerd waar stagiaires problemen ondervinden bij de stof. De diagnostische toets wordt echter op verschillende manieren gebruikt. De ene stagiair maakt de toets voorafgaand aan het bestuderen van de stof en de

ander pas na het bestuderen van de stof. Doel is in ieder geval om de opleidingsdagen meer diepgang te geven.

UO (Cornelie Bol) benadrukt hierbij ook de eigen verantwoordelijkheid van de studenten.

Door verkorting van het curriculum is de duur van de BA verkort naar 2 jaar en een aantal maanden. De gelijke casussen kunnen gedurende de diverse blokken op elkaar worden aangesloten waardoor er meer eenheid is ontstaan. Daarnaast komen de vaardigheden en de ethiek meer aan de orde.

Er is nog aan het eind van het eerste jaar en aan het eind van de BA een evaluatiegesprek met de patroon, stagiaire en BA in plaats van drie evaluatiegesprekken voorheen. Die gesprekken worden door de verschillende studenten verschillend ingevuld. Niet iedereen neemt zijn patroon mee (50%), maar de patroons worden wel uitgenodigd. Er wordt in de gevallen waar de patroon niet meegaat wel voorafgaand aan het gesprek een formulier door de patroon ingevuld. De patroon wordt dus gedwongen om na te denken over de ontwikkeling en de opleiding van de stagiaire.

SJBN (Chantal de Blaeij): waarschijnlijk ontstaan met name bij de stagiaires van wie de patroon niet meegaat, problemen ten aanzien van de informatievoorziening over de BA.

UO (Cornelie Bol): dit heeft de aandacht van de BA, om steeds de kantoren en de patroons te blijven bereiken. Cornelie refereert aan de Roadshows en de nieuwsbrieven en vraagt of de balies hierover hebben nagedacht over manieren waarop de patroons kunnen worden betrokken.

Amsterdam (Annelot Sitsen) onderstreept het belang van de bewustwording onder de patroons van de tijd die de BA kost.

UO (Cornelie Bol) bevestigt dit en geeft inderdaad aan dat er draagvlak moet bestaan voor de nieuwe BA.

SJBN (Noëlle Bynoe): de SJBN ziet het als haar taak om Best Practices op te stellen om die bewustwording te creëren en heeft deze ook opgesteld. De Best Practices worden later gepresenteerd. De stagiaire heeft echter zelf ook een rol en verantwoordelijkheid in de

communicatie met het kantoor door zelf te communiceren richting kantoor welke werkdruk hij/zij ervaart als gevolg van de BA.

AR (Ruben Alderse Baas): De digitale leeromgeving (“DLO”) is mogelijk een onderdeel van het probleem. Alles is digitaal dus kantoren zien de werkdruk niet. Er zit immers geen boekenkast vol.

UO (Werner Tijssse Claase): BA stelt de DLO ook open voor de patroons.

Roermond (Job Ebisch): bij mijn patroon komt de communicatie per e-mail van de BA wel binnen, maar het beklift pas als ik bij hem binnenwandelen en het gesprek aangaan.

UO (Cornelie Bol): tijdens de vaardigheidstraining wordt wel de mondigheid van stagiaires behandeld. Dit ziet niet expliciet op de opleiding, maar blijft breed. Het wordt aan de groepsdynamiek overgelaten of het tijdens de evaluatie ook gaat over de interne begeleiding.

Den Haag (Simon Olierook) merkt op dat de communicatie inderdaad goed is richting stagiaire en patroon, maar dat de rest van kantoor (nog) geen idee heeft van de studielast.

NOvA (Fenneke van der Grinten): wij beogen dat iedere patroon de patroonsbijeenkomst als ambassadeur van de BA verlaat.

SJBN (Martin Krüger): stagiaires zouden zelf ook veel meer als ambassadeurs moeten optreden.

Feedback en (tussentijdse) evaluatie

NOvA (Fenneke van der Grinten): de NOvA en de BA zijn trots op de intensivering en kwaliteitsverbetering van de BA. Het ambitieniveau van de NOvA en de BA was bij aanvang wellicht te hoog. In dat verband is het aantal toetsen ook verminderd van 12 naar 6. Hiermee hebben de NOvA en de BA de toetsdruk willen verlagen. Dit betekent niet dat vakken niet meer worden afgesloten, maar dit gaat dan via een eindopdracht in de DLO.

Ook ten aanzien van eventuele vertraging in de BA zijn maatregelen genomen zodat herkansingen binnen het tijdsbestek van een cohort kunnen plaatsvinden.

Daarnaast wil de BA alle vakbeschrijvingen gaan herzien, zodat er geen herhaling van universiteitsstof plaatsvindt.

Ten aanzien van klachten over de BA kan contact worden opgenomen met UO.

UO (Cornelie Bol): iedere start van een cohort gaat de UO aan de hand van de binnengekomen feedback onderzoeken wat kan worden verbeterd. Neem gerust contact met ons op om vragen te stellen, zodat tekst en uitleg kan worden gegeven.

Den Haag (Simon Olierook): geeft aan dat er redelijk veel klachten zijn over de inhoudelijke kennis van docenten. Dit blijkt ook uit de evaluaties.

UO (Werner Tijssse Claase): aan die klachten wordt ook zeker gevolg gegeven. Zo is er reeds afscheid genomen van een aantal docenten. De UO organiseert bovendien ook trainingsdagen voor de docenten zodat ook hun vaardigheden en de inhoudelijke kennis wordt geïntensiveerd en zij met de DLO kunnen omgaan.

AR (Aai Schaberg): respons van studenten neemt wat af. Van belang blijft wel dat klachten doorkomen, willen studenten dat deze worden opgelost.

UO (Cornelie Bol): indien er klachten zijn over docenten, is het van belang dat ook de namen van die docenten met het behandelde onderwerp naar voren komen, zodat wij er wat aan kunnen doen. We merken dat stagiaires schromen om de desbetreffende docenten met naam te noemen.

Toetsen

Zeeland West-Brabant (Pieter van de Kerkhof) vraagt of de docenten op de hoogte zijn van de inhoud van de toetsen.

NOvA (Fenneke van der Grinten): er zijn geaccrediteerde partijen (Law Firm School ("LFS") en de Brauwerij). De toetsing en opleiding zijn gescheiden zodat toetsing voor alle advocaat-stagiairs gelijk is.

Het is in het begin niet gelukt om de proeftoetsen te maken voorafgaand aan de start van het onderwijs (wel voorafgaand aan de toets van het betreffende vak). De toetstermen (wat moet je kennen en kunnen) lieten wel ruimte voor interpretatie. Naar aanleiding hiervan is besloten

om de door ons genoemde 'waterscheiding' tussen de toetsen en stof op te heffen en zijn er overleggen gevoerd over de toetstermen, zodat de stof en de toets beter op elkaar aansluiten. Dit is begin 2015 aangepast.

UO (Werner Tjisse Claase): vanaf juni 2015 hebben de toetsmakers ook inzicht in de stof.

UO (Cornelie Bol): naarmate er meer oefentoetsen zijn en de opleiding vordert, sluiten de stof en de toetsen vanzelf beter op elkaar aan. Bij het herformuleren van de vakbeschrijvingen wordt ook gekeken naar het herformuleren van de toetstermen.

NOvA (Fenneke van der Grinten): Ten aanzien van de planning van de herkansingen ook in verband met bezwaarschriften richting eerste toets zijn klachten gerezen. Bij het eerste cohort is één keer de herkansing gepland voordat de beslissing op bezwaar kon worden genomen. Vanwege deze problemen zit er nu altijd een half jaar tussen eerste toets en herkansing zodat altijd bezwaarschriften zijn afgehandeld.

UO (Werner Tjisse Claase): Uitslag van de toets duurt 10 weken. Dat heeft te maken met de zorgvuldigheid. Er vindt een analyse plaats naar aanleiding van de antwoorden op de multiple choice vragen. Hier kijkt onder andere een psychometrisch analist naar. De examencommissie onderzoekt of er vragen vervallen. Omdat meerdere mensen de antwoorden bekijken, gaat er ook tijd overheen. Als de uitslag eerder bekend is, zou deze ook eerder bekend maken, maar 10 weken is nu het uitgangspunt.

NOvA (Fenneke van der Grinten): Geruchten dat er een minimum slagingspercentage zou worden gehanteerd, is een broodje aap. Er is een onafhankelijke commissie met als voorzitter de decaan van de faculteit Maastricht. Aan integriteit kan niet worden getwijfeld.

Amsterdam (Charlotte Vjftigschild): wat is de grondslag voor schrapping van vragen?

UO (Werner Tjisse Claase): als 90 % - en met name de mensen die 85% procent goed scoren op de toets – een vraag fout beantwoord heeft, dan is dat een teken dat een vraag bijvoorbeeld te moeilijk was of voor meerderlei uitleg vatbaar is.

Oude cohorten krijgen op basis van de nieuwe vakbeschrijvingen ook herkansingen.

Roermond (Job Ebisch) vraagt of de wijze van toetsen wordt gewijzigd Nu is 50% procent meerkeuze en 50% open vragen. De meerkeuze vragen kunnen niet worden genuanceerd.

UO (Werner Tjisse Claase): de reden voor meerkeuzevragen is de hoeveelheid toetstermen. Het is niet haalbaar om die hoeveelheid te verwerken in alleen maar open vragen. Er wordt hieraan wel tegemoet gekomen door meer te werken met eindopdrachten, zodat er ruimte is voor nuance.

Breda (Pieter van de Kerkhof): hoe is de toetsdag op zaterdag geëvalueerd?

UO (Werner Tjisse Claase): UO is afhankelijk van de locatie. Om zeker te zijn dat ver van te voren toetsdata kunnen worden gepland, was het noodzakelijk om dit op zaterdag te plannen. (De toetsweek is aan het begin van het cohort bekend en de toetsdag is drie tot vier maanden van te voren bekend)

AR (Ruben Alderse Baas): UO kan geen rekening houden met de activiteiten van de lokale balies. Lokale balies kunnen echter in dit verband contact opnemen met Melissa Voogd van UO, zodat hun activiteiten om de tentamenperiode heen kunnen worden gepland.

Noord Holland (Joris Kunst): stagiaires zitten niet met stagiaires van hetzelfde rechtsgebied en uit eigen arrondissement in de opleiding waardoor binding met de Jonge Balie verwatert. Stagiaires geven er de voorkeur aan om meer bij elkaar te worden geplaatst.

UO (Cornelie Bol): het vullen van de groepen is handwerk, maar het wordt wel aan de planning meegegeven. Uiteraard worden straf- en bestuursrechtgroepen automatisch gemengd omdat dat hele kleine groepen zijn.

Utrecht (Marina Luijkx): vraagt bij wie de lokale balies terecht kunnen over fouten in de diagnostische toets.

UO (Cornelie Bol): dit ligt aan het vak. Bij juridische inhoudelijke vakken, kan dit bij Werner. Bij vaardighedenvakken kan dat bij Cornelie.

SJBN (Noëlle Bynoe): kaart de kosten van de opleiding aan. Er zijn uiteraard vakken geschrapt en naar aanleiding daarvan is de vraag opgekomen of de kosten ook omlaag kunnen.

NOvA (Fenneke van der Grinten): de kosten kunnen niet omlaag, omdat de genomen maatregelen ook geld kosten en de opleiding zich blijft ontwikkelen.

NOvA (Fenneke van der Grinten) sluit af met de opmerking dat zij zeer enthousiast zijn over de Informatieavond. Mocht er volgend jaar opnieuw behoefte zijn aan een dergelijke informatieavond, zijn zij (Fenneke, Cornelia en Werner) er graag bij.

4. Resultaten onderzoek Best Practices

SJBN (Noëlle Bynoe): gaat over tot de presentatie van de Best Practices.

De SJBN bereikt continue geluiden dat kantoren nog niet zijn doordrongen van de extra tijdsinvestering van stagiaires. Dit kwam vandaag ook weer ter sprake. Vorig jaar is gevraagd of er geen Best Practices konden worden opgesteld. Hier zag de SJBN een taak voor haar weggelegd en heeft het initiatief hiertoe genomen.

Sinds dat initiatief is de BA op veel punten gewijzigd. Hierdoor zijn ook de ideeën over de wijze waarop de Best Practices moeten worden vormgegeven gewijzigd. De behoefte aan Best Practices bestaat volgens de SJBN nog steeds.

In dit verband heeft de SJBN onderzoek gedaan naar het eventueel gevoerde beleid op advocatenkantoren met betrekking tot de BA. Hierbij zijn ca. 100 kantoren benaderd met een uiteenlopende orde van grootte.

Hieruit is gebleken dat het merendeel van de kleinere kantoren (tot 5 à 6 advocaten) het initiatief van de stagiair afwacht om studieverlof te bespreken. Merendeel van de kantoren gaf aan dat het beleid met betrekking tot studieverlof niet is gewijzigd na invoering van de BA. Evenmin zijn er aanpassingen van het beleid geweest naar aanleiding van wijzigingen van de BA afgelopen jaar.

Positieve uitschieters: kantoren die vier dagen per toetsperiode vrij geven.

Negatieve uitschieters: kantoren die redeneren dat er geen studieverlof nodig is omdat toetsen op zaterdag worden gemaakt.

Verscheidene kantoren hebben aangegeven dat zij Best Practices zouden bekijken. Op grond hiervan, alsmede de omstandigheid dat er negatieve uitschieters waren, hebben Best

Practices volgens de SJBN voldoende bestaansrecht. De SJBN wil hiermee een leidraad geven aan kantoren en stagiaires en met name een mogelijkheid creëren om het gesprek met de kantoren te openen.

Bij het opstellen van de Best Practices zijn toppers uiteraard ook geen leidraad. Verlofdagen zijn immers secundaire arbeidsvoorwaarden die wisselen en mogen wisselen per kantoor.

Het voorgaande leidt ertoe dat de Best Practices zijn uitgezet als methode waarin onderlinge verwachtingen kenbaar worden gemaakt.

VERWACHTING EN VERTROUWEN

Op basis van het door de SJBN verrichte onderzoek, verwacht de SJBN dat twee dagen studieverlof per toetsdag - de toetsdag zelf niet inbegrepen -, waaronder begrepen wordt zowel een dag waarop de toets op een door de UO georganiseerde locatie wordt afgenomen, als een dag waarop een take home toets gemaakt moet worden, ongeacht de vraag of het een eerste kans of een herkansing betreft, bijdraagt aan een gedegen voorbereiding zonder van de stagiaire te verlangen om, strijdig met de recuperatiefunctie van verlof, een onevenredig aantal 'eigen' verlofdagen in te zetten.

De SJBN vertrouwt erop dat stagiaires in het eerste en het tweede leerjaar op hun kantoren bespreekbaar kunnen maken dat hen gedurende onderwijsweken twee dagdelen per maand in de gelegenheid te stellen tijdens kantooruren te studeren of huiswerk te maken.

De SJBN raadt stagiaires en kantoren ten slotte aan regelmatig met elkaar in overleg te treden teneinde de studielast van de BA en de invloed daarvan op hun werkzaamheden als advocaat te evalueren.

Den Haag (Gerrard van de Bunt) vraagt wat de verspreiding is van de Best Practices. Dit wordt sowieso op de site van de SJBN gedaan. Daarnaast staat het de lokale balies vrij om dit op hun site te plaatsen.

UO (Werner Tjisse Claase) vraagt of er een nuancering kan worden opgenomen ten aanzien van de tentamenperiode. Wat betekent dit. De SJBN doelt op de tentamenweken. Gert Jan kaart toetsdag als alternatieve term aan.

Amsterdam (Charlotte Vijftigschild) stelt voor dat er een dag voor tentamen wordt verstrekt. Dit kan ook zien op herkansingen.

SJBN benadrukt dat dit een leidraad is en de mogelijkheid biedt om het gesprek te openen.

Amsterdam (Charlotte Vijftigschild): vraagt naar de rol van de orde bij deze Best Practices en de verspreiding daarvan.

NOvA (Fenneke van der Grinten): reageert dat de Orde druk is met de bewustwording. De Orde gaat echter kantoren geen verlofdagen voorschrijven omdat dit te divers is per kantoor. De orde gaat daarom deze Best Practices niet onderschrijven. Juist omdat dit een secundaire voorwaarde is en iedere voorwaarde is natuurlijk onderhevig aan variabelen van ieder kantoor.

Amsterdam (Annelot Sitsen): geeft aan dat de LFS wel een leidraad heeft gegeven.

Noord Holland (Joris Kunst): vraagt of de NOvA in haar nieuwsbrief wel aandacht kan besteden aan de Best Practices.

5. Sluiting

SJBN (Noëlle Bynoe) sluit de vergadering om 21.07 uur